

Examenreglement

Titus Brandsmalyceum
Onderdeel van Het Hooghuis

Schooljaar 2025-2026

4,5 havo
4,5,6 vwo

***Examenreglement Titus Brandsmalyceum, onderdeel van Het Hooghuis,
schooljaar 2025-2026***

Leerjaren: 4,5 havo, 4,5,6 vwo

Voorwoord

Beste leerling, geachte ouder(s)/verzorger(s),

De schoolopleiding van leerlingen op locatie Titus Brandsmalyceum, onderdeel van Het Hooghuis wordt afgesloten met een eindexamen. Dit eindexamen omvat voor bijna alle vakken twee elementen: - het schoolexamen en - het centraal examen.

Het centraal examen wordt in principe afgenomen aan het einde van het laatste examenjaar: de vijfde klas havo en/of de zesde klas atheneum of gymnasium. Het schoolexamen bestaat voor ieder vak uit een aantal toetsen, die in de leerjaren vier, vijf en/of zes kunnen worden afgenomen.

De wet schrijft voor, dat de school iedere examenkandidaat zorgvuldig inlicht over de inhoud, het verloop, de data en de leerstof van het examen.

Hierbij tref je het Stichting Carmelcollegebrede examenreglement aan, aangevuld met een voor het Titus Brandsmalyceum specifiek deel betreffende afspraken t.a.v. het schoolexamen.

Daarnaast is er per schoolvak een PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) vastgesteld, waarin staat aangegeven hoe het schoolexamenresultaat tot stand komt. De beoordelingen van de verschillende PTA-onderdelen worden vastgelegd in SomToday en zijn voor kandidaten en ouders/verzorgers daar zichtbaar.

Lees dit reglement en het PTA grondig door. Het bevat de rechten en de plichten die de kandidaat bij het schoolexamen en het centraal examen heeft.

Het PTA 2025-2026 en dit reglement zijn goedgekeurd door de DMR op respectievelijk 26 juni en 22 september 2025.

Namens alle medewerkers en de examencommissie wensen wij jullie veel succes bij het schoolexamen en het centraal examen.

Oss, september 2025

Sandra Saris – rector
Jorg van Asseldonk - examensecretaris

Inhoud

Deel I: Stichting Carmelcollegebrede examenreglement	7
<i>Hoofdstuk I Algemene bepalingen</i>	7
Artikel 1 Begripsbepalingen	7
Artikel 2 Eindexamen (art. 2.51 WVO 2020)	9
Artikel 3 De examensecretaris (art. 2.51a WVO 2020).....	10
Artikel 4 Inhoud eindexamen (art. 2.53 WVO 2020; art. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 3.10 UB WVO).....	10
Artikel 5 Toegestane zaken examenlokaal.....	10
Artikel 6 Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen (art. 2.61 WVO 2020).....	11
Artikel 7 Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid (art. 3.58 en art. 3.59 UB WVO 2020, examenblad)	11
Artikel 8 Beroep bij besluiten inzake maatregelen (art. 2.60 en 2.64 WVO 2020, art. 3.59 UB WVO)	12
Artikel 9 Bezwaar/klacht	12
<i>Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen</i>	14
Artikel 10 Examenprogramma's (artikel 2.54 WVO 2020, art. 3.3 t/m 3.7 UB WVO 2020) 14	
Artikel 11 Mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten (art. 3.1 t/m 3.7 UB WVO 2020).....	14
<i>Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen</i>	15
Afdeling 1 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting.....	15
Artikel 12 Examenreglement (art. 2.60 WVO 2020).....	15
Artikel 12a Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud (art. 2.60a WVO 2020)	15
Artikel 12b Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling (art. 2.60b WVO 2020) 15	
Artikel 12c Programma van toetsing en afsluiting: wijziging (art. 2.60c WVO 2020).....	16
Afdeling 2 De examencommissie.....	16
Artikel 12d Benoeming en samenstelling van de examencommissie (artikel 2.60d WVO 2020 en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)....	16
Artikel 12e Taken en bevoegdheden van de examencommissie (artikel 2.60e WVO 2020 en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege).....	17
<i>Hoofdstuk IV Schoolexamen</i>	18
Artikel 13 Schoolexamen (art. 2.55 WVO 2020, art. 3.12 UB WVO 2020, examenblad)....	18
Artikel 14 Inhaal- en herkansingsregeling schoolexamen (artikel 2.60 WVO 2020).....	18
Artikel 15 Examendossier (art. 3.11 UB WVO).....	18
Artikel 16 Beoordeling schoolexamen (art. 3.13 UB WVO)	19
Artikel 17 Beoordeling profielwerkstuk in het vmbo (art. 3.14 UB WVO).....	19
Artikel 18 Verstrekking beoordeling schoolexamen (art. 2.55a WVO 2020, art. 3.15 UB WVO).....	19
Artikel 19 Herexamen schoolexamen vmbo zonder centraal examen (art. 3.16 UB WVO) 19	
<i>Hoofdstuk V Centraal examen</i>	21
Artikel 20 Centraal examen (art. 2.56 WVO 2020, art. 3.23 UB WVO 2020).....	21

Artikel 21 Afwijkend tijdstip centraal examen (art. 3.17 UB WVO 2020)	21
Artikel 22 De opgaven voor het centraal examen (art. 3.19 UB WVO 2020).....	21
Artikel 23 Afname centraal examen (art. 3.20 UB WVO 2020)	21
Artikel 24 Beoordeling centraal examen door examiner (art. 3.21 UB WVO 2020).....	21
Artikel 25 Beoordeling centraal examen door gecommiteerde (art. 3.24 UB WVO 2020) .	22
Artikel 26 Vaststelling score en cijfer centraal examen (art. 3.25 UB WVO 2020).....	22
Artikel 27 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door examiner (art. 3.26 UB WVO 2020).....	23
Artikel 28 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door tweede examiner (3.27 UB WVO 2020).....	23
Artikel 29 Afname centraal examen in tweede tijdvak door College voor toetsen en examens wegens gering aantal examenkandidaten (art. 3.28 UB WVO 2020)	23
Artikel 30 Centraal examen bij verhindering in eerste of tweede tijdvak (art. 3.29 UB WVO 2020).....	23
Artikel 31 Procedure afnemen centraal examen door College in tweede en derde tijdvak (art. 3.30 UB WVO 2020)	24
Artikel 32 Bewaren werk centraal examen (art. 3.31 UB WVO 2020).....	24
<i>Hoofdstuk VI Uitslag van het eindexamen en herkansing centraal examen.....</i>	<i>25</i>
Artikel 33 Eindcijfer vakken eindexamen (art. 3.32 UB WVO 2020).....	25
Artikel 34 Vaststelling uitslag eindexamen (art. 3.33 UB WVO 2020).....	25
Artikel 35 Uitslag eindexamen vwo en havo (art. 3.34 UB WVO 2020)	25
Artikel 36 Uitslag eindexamen vmbo (art. 3.35 UB WVO 2020).....	26
Artikel 37 Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar (art. 3.36 UB WVO 2020)	27
Artikel 38 Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau (art. 3.37 UB WVO 2020).....	27
Artikel 39 Herkansing centraal examen (art. 3.38 UB)	27
Artikel 40 Cijfer en uitslag na herkansing (art. 3.39 UB WVO 2020).....	28
<i>Hoofdstuk VII Cijferlijsten, diploma's en certificaten</i>	<i>29</i>
Artikel 41 Cijferlijst eindexamen art. 3.40 UB WVO 2020).....	29
Artikel 42 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vwo en havo (art. 3.42 UB WVO 2020).....	29
Artikel 43 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo (art. 3.43 UB WVO 2020).....	30
Artikel 44 Vaststelling uitslag eindexamen (art. 2.57 WVO 2020)	30
Artikel 45 Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten (art. 2.58 WVO 2020).....	30
Artikel 46 Atheneumdiploma in plaats van gymnasiumdiploma (art. 3.44 UB WVO 2020)	30
Artikel 47 Diploma vmbo theoretische leerweg bij inschrijving gemengde leerweg (art. 3.45 UB WVO 2020)	31
Artikel 48 Vermelding profiel en leerweg op diploma (art. 3.46 UB WVO 2020)	31
Artikel 49 Voorschriften cum laude vwo en havo (art. 3.47 UB WVO 2020)	31
Artikel 50 Voorschriften cum laude vmbo (art. 3.48 UB WVO 2020).....	31

Artikel 51 Voorlopige cijferlijst (art. 3.49 UB WVO 2020)	32
Artikel 52 Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen (art. 3.50 UB WVO 2020)	32
Artikel 53 Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten (art. 3.51 UB WVO 2020)	32
<i>Hoofdstuk VIII Specifieke voorzieningen eindexamen</i>	34
Artikel 54 Eindexamen VSO-leerling aan vbo-school in een of meer vakken (art. 3.52 UB WVO)	34
Artikel 55 Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte (art. 3.54 UB WVO 2020)	34
Artikel 56 Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal (art. 3.55 UB WVO 2020)	34
Artikel 57 Spreiding voltooiing eindexamen (art. 3.56 UB WVO 2020)	34
Artikel 58 Overgangsbepaling schoolexamen rekenen (art. 10.3 UB WVO 2020)	35
<i>Hoofdstuk IX Slotbepalingen</i>	36
Artikel 59 Onvoorziene omstandigheden	36
Artikel 60 Vaststelling examenreglement	36
Deel II: Schoolspecifieke deel	37
<i>Hoofdstuk X Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)</i>	37
Artikel 61 Onderdelen Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)	37
<i>Hoofdstuk XI Schoolexamenregelingen</i>	38
Artikel 62 Te laat bij een toets/schoolexamen	38
Artikel 63 Schoolexameninhaalregeling	38
Artikel 64 Schoolexamenherkansingsregeling	38
Artikel 65 Berekening eindcijfer schoolexamen	40
Artikel 66 Bewaartermijn schoolexamentoetsen/-opdrachten	40
<i>Hoofdstuk XII Regeling omtrent bijzondere schoolexamentoetsen en –opdrachten</i>	41
Artikel 67 Regeling mondeling afgenomen schoolexamentoetsen	41
Artikel 67a Aanvullende regelgeving mondelinge schoolexamentoets literatuur Nederlands	41
Artikel 67b Aanvullende regelgeving mondelinge schoolexamentoets Nederlands debat (5 havo)/ speech (6 vwo)	42
Artikel 67c Aanvullende regelgeving mondelinge schoolexamentoets Engels	42
Artikel 68 Inleverregeling voor praktische opdrachten en handelingsdelen	42
Artikel 68a Praktische opdrachten	42
Artikel 68b Handelingsdelen	43
Artikel 69 Regeling profielwerkstuk	43
<i>Hoofdstuk XIII Regeling profiel-, vakken- en niveaukeuze</i>	44
Artikel 70 Regeling wijzigingen in vakkenpakket/profiel	44
Artikel 71 Regeling extra vak(-ken)	44
Artikel 72 Regeling vrijstelling Frans/Duits/Spaans vwo-atheneum	44

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

Artikel 73 Regeling meerdere kunstvakken	45
Artikel 74 Regeling vakken volgen op hoger niveau of hoger leerjaar	45
<i>Hoofdstuk XIV Regeling overstap tussen onderwijssoorten</i>	<i>46</i>
Artikel 75 Overstapregeling 5 havo naar 5 vwo	46
Artikel 75a Overstapregeling 5 havo naar 5 vwo via het doorstroomprogramma	46
Artikel 75b Overstapregeling 5 havo naar 5 vwo, voor leerlingen die NIET of NIET VOLLEDIG hebben deelgenomen aan het doorstroomprogramma	46
Artikel 75c Overstapregeling 5 havo naar 5 vwo, voor leerlingen die 5 havo op een andere school of andere locatie van Het Hooghuis hebben gedaan.....	47
Artikel 76 Overstapregeling 4 vwo naar 4 havo	47
Artikel 77 Overstapregeling 5 vwo naar 5 havo	47
Artikel 78 Vrijstelling vakken bij afgewezen examen 5 havo of 6 vwo	48

Deel I: Stichting Carmelcollegebrede examenreglement

Noot vooraf :

Op het Titus Brandsmalyceum zijn enkele bevoegdheden van de schoolleider, zoals omschreven in deel I van dit examenreglement, gemandateerd aan de teamleider. Daar waar hieronder wordt verwezen naar de schoolleider, dient men dit te lezen als de teamleider, waarbij de eindverantwoordelijkheid van de beslissing altijd bij de schoolleider berust, m.u.v. de maatregelen zoals bedoeld in artikel 6 en artikel 7 van Deel 1: Stichting Carmelcollegebrede examenreglement. De bevoegdheden uit voornoemde artikelen berusten te allen tijde bij de schoolleider.

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

algemeen vak:	vak, niet zijnde een profielvak of een beroepsgericht keuzevak;
beroepsgericht keuzevak:	keuzevak als bedoeld in artikel 2.29 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020;
bevoegd gezag:	het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1.1 van de wet;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
College voor toetsen en examens:	het College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2 van de Wet College voor toetsen en examens;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak;
digitale examinering:	het voorbereiden, afnemen en afwikkelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur;
eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
eindexamen vmbo:	een eindexamen dat leidt tot een diploma vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg;
eindverantwoordelijk schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde voorzitter van de centrale directie c.q. de rector van een school;
examencommissie:	de examencommissie bedoeld in artikel 2.60d van de wet;
examenprogramma:	het examenprogramma bedoeld in artikel 2.54 van de wet;
examenregeling:	het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting gezamenlijk;
examensecretaris:	de examensecretaris bedoeld in artikel 2.51a van de wet;

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
examinator:	examinator als bedoeld in artikel 2.51, derde lid, van de wet;
extraneus:	extraneus als bedoeld in artikel 2.51, tweede lid, van de wet;
extra vak:	een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen;
fraude:	het geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 2.56, zesde lid, van de wet;
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 1, onderdeel b van de Wet op het onderwijstoezicht;
kandidaat:	eenieder die door de schoolleider tot het eindexamen wordt toegelaten;
kunstvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
leerweg:	de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder c van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder a van de wet;
mandaat:	het doen uitoefenen door het lid centrale directie of de locatie-/sectordirecteur van aan het bevoegd gezag/de schoolleider wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van de schoolleider;
mavo:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs;
Onze Minister:	onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
profielwerkstuk:	profielwerkstuk als bedoeld in artikel 2.53, derde lid, van de wet;
school:	een onderwijsinstelling met een eigen BRIN-nummer, die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Carmelcollege;

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

schoolexamen:	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
schooljaar:	periode waarin het onderwijs aan de school wordt verzorgd, beginnend op 1 augustus van enig kalenderjaar en eindigend op 31 juli daaropvolgend;
schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde eindverantwoordelijk voorzitter van de centrale directie c.q. de rector van een school, het lid centrale directie en/of een locatie-/sectordirecteur (een integraal leidinggevende van een locatie of sector van een school) en/of een directeur onderwijs;
Schoolleidersstatuut:	statuut als bedoeld in artikel 7.6 van de wet;
toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, tenzij anders blijkt;
tweede examinerator:	degene die, naast de examinerator, tevens belast is met de beoordeling van het cspe vmbo;
vakken:	algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programmaonderdelen;
vakken behorende tot de beeldende vorming:	tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie, film, audiovisuele vorming;
vbo:	voorbereidend beroepsonderwijs;
vmbo:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs;
vwo:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs;
wet:	Wet voortgezet onderwijs 2020.
WVO 2020:	Wet voortgezet onderwijs 2020.
UB WVO 2020:	Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Artikel 2 Eindexamen (art. 2.51 WVO 2020)

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld het onderwijs af te sluiten met een eindexamen op de school, tenzij in de plaats daarvan de gelegenheid bestaat tot het afleggen van een eindexamen dat niet vanwege de school wordt afgenomen en de schoolleider in verband hiermee een eindexamen aan de school niet nodig oordeelt.
2. Personen die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen in de gelegenheid worden gesteld een diploma te behalen door hen als extraneus tot het eindexamen toe te laten.
3. De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen af, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Examinatoren kunnen zijn: de conrector, adjunct-directeur, leden van de centrale directie en leraren van de school.
4. De schoolleider kan een of meer deskundigen aanwijzen die het eindexamen ook afnemen, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

Artikel 3 De examensecretaris (art. 2.51a WVO 2020)

1. De schoolleider wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De schoolleider en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 44, tweede lid, en artikel 45, derde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de schoolleider te ondersteunen bij:
 - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
 - b. de uitvoering van het examenreglement;
 - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting; en
 - d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen.
4. De schoolleider stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De schoolleider verstrekt de taakomschrijving aan het College van Bestuur, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De schoolleider draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 4 Inhoud eindexamen (art. 2.53 WVO 2020; art. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 3.10 UB WVO)

1. Het eindexamen bestaat voor elk vak of ander programmaonderdeel uit een schoolexamen of een centraal examen, of uit beide.
2. Het eindexamen vwo, havo en vmbo kan ook een maatschappelijke stage als bedoeld in artikel 2.32 van de wet omvatten. De maatschappelijke stage als onderdeel van het eindexamen duurt ten minste 30 uur.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo wat de theoretische leerweg en de gemengde leerweg betreft, omvat een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het betrokken profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo. Het profielwerkstuk wordt in het vwo en havo aangemerkt als een vak waarvoor een cijfer wordt vastgesteld.
5. Het profielwerkstuk van het eindexamen in het vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.
6. Het profielwerkstuk dient voor het centraal examen te worden afgerond.

Artikel 5 Toegestane zaken examenlokaal

Voor het uitvoeren van de examenopdrachten in het examenlokaal mogen alleen die zaken het examenlokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur, mobiele telefoons en andere apparatuur die in verbinding staan met de buitenwereld, zoals smartwatches en noise cancelling headsets, behoren daar niet toe.

Alleen toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen mogen het examenlokaal worden ingebracht. De examenkandidaat maakt bij de examens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat mede-examenkandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de examenkandidaat zelf.

Artikel 6 Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen (art. 2.61 WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de schoolleider maatregelen nemen.
2. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor toetsen en examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt dit College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.
4. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
 - a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
 - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkt uit de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
 - c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
 - d. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toe-eigening van geestesvoortbrengselen van een ander, danwel het toe-eigenen van voortbrengselen via generatieve kunstmatige intelligentie) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
 - e. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
 - f. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht te laat komen/afwezig zijn bij een toets;
 - g. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 7 Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid (art. 3.58 en art. 3.59 UB WVO 2020, examenblad)

1. De maatregelen, bedoeld in artikel 6, eerste lid, die de schoolleider jegens een examenkandidaat kan nemen zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het al afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de schoolleider aan te wijzen onderdelen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.

3. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
4. Voordat de schoolleider een maatregel als bedoeld in artikel 6 lid 1 neemt, hoort de schoolleider de examenkandidaat. De examenkandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de inspectie. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in artikel 8, eerste en zesde lid.

Artikel 8 Beroep bij besluiten inzake maatregelen (art. 2.60 en 2.64 WVO 2020, art. 3.59 UB WVO)

1. Een examenkandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger kan tegen een beslissing van de schoolleider als bedoeld in artikel 6 lid 1 in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep voor de eindexamens. De schoolleider heeft geen zitting in deze commissie.
2. De termijn voor het indienen van het beroepschrift is vijf dagen, met ingang van de dag na die waarop de beslissing aan de leerling is uitgereikt of toegezonden. Het beroep wordt schriftelijk bij de Commissie van Beroep voor de eindexamens ingesteld.
3. De Commissie van Beroep voor de eindexamens beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.
4. De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de examenkandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in artikel 7, derde lid.
5. De Commissie zendt haar beslissing aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de schoolleider, het College van Bestuur en de inspectie.
6. Het adres van de Commissie van Beroep voor de eindexamens is: Postbus 864, 7550 AW Hengelo of info@carmel.nl t.a.v. Commissie van Beroep voor de eindexamens.
7. De Commissie bestaat uit de volgende personen:
 - de heer mr. R.J.W.T. Schuurman
 - mevrouw mr. J.G.H. Borgdorff
 - de heer H. Claessen
 - de heer Ch. Dams

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

Artikel 9 Bezwaar/klacht

1. Een examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger kan bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen een besluit of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement of het programma van toetsing en afsluiting.
2. Een examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger kan binnen tien schooldagen na bekendmaking van de beoordeling van enig deel van het schoolexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de inhoud van dit schoolexamen en/of het resultaat van die beoordeling.
3. Een examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger kan binnen vijf schooldagen na deelname aan enig deel van het eindexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de omstandigheden of de gang van zaken tijdens enig deel van het eindexamen waardoor de examenkandidaat zich benadeeld voelt.
4. De schoolleider neemt, nadat partijen zijn gehoord, in deze een beslissing.

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

5. De schoolleider deelt binnen tien schooldagen na ontvangst van het bezwaar, de beslissing schriftelijk en met redenen omkleed aan de examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger mee, tenzij de schoolleider de termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste tien schooldagen.
6. Indien een kandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger zich niet kan vinden in een beslissing van de schoolleider, kan deze zich wenden tot de door het College van Bestuur ingestelde onafhankelijke klachtencommissie van de Stichting Carmelcollege.
Een kandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger kan zijn klacht/bezwaar ook rechtstreeks indienen bij de onafhankelijke klachtencommissie. De klacht moet binnen een jaar na de gedraging of beslissing worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. De klachtencommissie onderzoekt de klacht zoals bedoeld in lid 1, 2, en/of 3 en adviseert het College van Bestuur hierover. Het College van Bestuur neemt vervolgens een besluit. Adres klachtencommissie: Postbus 864, 7550 AW Hengelo.

Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen

Artikel 10 Examenprogramma's (artikel 2.54 WVO 2020, art. 3.3 t/m 3.7 UB WVO 2020)

1. Bij ministeriële regeling wordt, behalve voor door de schoolleider vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, per schoolsoort en leerweg per vak of voor groepen vakken een examenprogramma vastgesteld.
2. Het examenprogramma bevat in elk geval:
 - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak; en
 - b. de verdeling van de examenstof over het schoolexamen en het centraal examen, indien in een vak zowel het schoolexamen als het centraal examen wordt afgenomen.
3. De schoolleider kan een vmbo-leerling of havo-leerling in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau (uit een hogere leerweg binnen het vmbo, het havo of vwo) te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het "eigen" kwalificatieniveau, voor zover het vervangen vak niet als extra vak wordt gekozen.

Artikel 11 Mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten (art. 3.1 t/m 3.7 UB WVO 2020)

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2.99 van de wet van toepassing.
2. Het eindexamen kan ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover de schoolleider hem dit toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.

Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen

Afdeling 1 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

Artikel 12 Examenreglement (art. 2.60 WVO 2020)

1. De schoolleider is gemandateerd om namens het bevoegd gezag een examenreglement vast te stellen.
2. De schoolleider kan bij de vaststelling van het examenreglement slechts afwijken van het voorstel, bedoeld in artikel 12e, eerste lid, onderdeel a van de wet:
 - a. na overleg met de examencommissie; en
 - b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de betreffende (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
4. De schoolleider behoeft voor het vaststellen of wijzigen van het examenreglement de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad, bedoeld in artikel 10, eerste lid onder b, WMS.
5. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement (digitaal) aan de examenkandidaten, hun wettelijk vertegenwoordigers en de inspectie.

Artikel 12a Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud (art. 2.60a WVO 2020)

1. De schoolleider is gemandateerd om jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast te stellen voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
 - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
 - b. welke door de schoolleider vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
 - c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
 - d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
 - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
 - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
 - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
 - c. examenstof die is gekozen door de schoolleider.

Artikel 12b Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling (art. 2.60b WVO 2020)

1. De schoolleider kan bij de vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting, slechts afwijken van het voorstel van de examencommissie:
 - a. na overleg met de examencommissie; en
 - b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
2. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
3. De schoolleider behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.

4. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde programma van toetsing en afsluiting voor het betreffende schooljaar (digitaal) aan de examenkandidaten, hun vertegenwoordigers en aan de inspectie.

Artikel 12c Programma van toetsing en afsluiting: wijziging (art. 2.60c WVO 2020)

1. De schoolleider kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
 - a. in het geval van een bijzondere onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of
 - b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
2. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. De schoolleider kan bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts afwijken van het advies van de examencommissie:
 - a. na overleg met de examencommissie; en
 - b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde en vierde lid van artikel 12b zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.

Afdeling 2 De examencommissie

Artikel 12d Benoeming en samenstelling van de examencommissie (artikel 2.60d WVO 2020 en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

1. De schoolleider:
 - a. stelt een of meer examencommissies in voor elke door de instelling verzorgde schoolsoort of groep(en) van schoolsoorten ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
 - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
 - c. draagt, mede door de samenstelling van de examencommissie, zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en tenminste drie leden. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de examencommissie is ingesteld. Daarnaast is de examensecretaris q.q. lid van de examencommissie.
3. Niet kunnen worden benoemd tot lid van de examencommissie:
 - a. leden van het bevoegd gezag of hun (indirect) gemandateerden (waaronder de schoolleider en de teamleiders/adjunct-directeuren);
 - b. leden van de (centrale) medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad of de deelraad;
 - c. leerlingen van de school en hun wettelijke vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de schoolleider er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
 - a. de desbetreffende schoolsoort;
 - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
 - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de schoolleider de overige leden van de examencommissie.

Artikel 12e Taken en bevoegdheden van de examencommissie (artikel 2.60e WVO 2020 en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement voor de schoolleider;
 - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting voor de schoolleider;
 - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling en vaststelling van het schoolexamen binnen de kaders van het bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege 2020;
 - e. het gevraagd en ongevraagd adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen); en
 - f. overige door de schoolleider aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt vast op welke wijze zij uitvoering geeft aan de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid. Zij stelt hiertoe jaarlijks een jaarplan op.
4. Indien een kandidaat een verzoek of een klacht indient bij de schoolleider waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
5. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden en over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan de schoolleider.
6. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het College van Bestuur en de schoolleider over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
7. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede, vijfde en zesde lid, aan het College van Bestuur, aan de schoolleider en aan de examensecretaris.

Hoofdstuk IV Schoolexamen

Artikel 13 Schoolexamen (art. 2.55 WVO 2020, art. 3.12 UB WVO 2020, examenblad)

1. De schoolleider beslist op welk tijdstip het schoolexamen begint. Het schoolexamen begint bij aanvang van leerjaar 4havo/4vwo en wordt in april van leerjaar 5havo/6vwo afgesloten.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen. Dit betekent dat ook de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, uiterlijk moeten zijn afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak.
3. De schoolexamencijfers (ook die van de vakken zonder CE) moeten uiterlijk tien kalenderdagen voor het centraal examen worden aangeleverd. De aangeleverde gegevens kunnen tot uiterlijk drie kalenderdagen voor de aanvang van het centrale examen aangepast worden.
In het geval van flexibele digitale centrale examens vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg en de cspe's (bedoeld in artikel 21) wordt het schoolexamen in het betreffende vak afgesloten tien werkdagen voor het centraal examen in dat vak.
4. Indien het centraal examen overeenkomstig artikel 2.56, vierde lid van de wet, wordt afgesloten in het voorlaatste leerjaar of het daaraan voorafgaande leerjaar, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
6. De schoolleider kan een examenkandidaat die wegens ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in een vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, maar na het begin van het eerste tijdvak.
7. *Kandidaten vmbo gemengde leerweg kunnen voor hun centraal examen slechts één centraal examen herkansen, een centraal examen voor een algemeen vak óf het cspe.*
8. Deelname aan de geplande schoolexamentoetsen is verplicht.
9. Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht.

Artikel 14 Inhaal- en herkansingsregeling schoolexamen (artikel 2.60 WVO 2020)

De inhaal- en herkansingsregeling van het schoolexamen is het vinden in deel II van dit examenreglement: schoolspecifieke deel, hoofdstuk X, artikelen 62,63,64.

Binnen deze artikelen wordt onderscheid gemaakt tussen inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen. Het inhalen van een toets mag nl. wettelijk gezien niet ten koste gaan van een herkansingsmogelijkheid.

Als een leerling een toets heeft ingehaald, behoudt de leerling het recht om deze toets te herkansen (binnen de herkansingsregeling van de school; de toets moet wel herkansbaar zijn en de leerling moet zijn herkansingsmogelijkheden nog niet hebben opgemaakt). Dit recht geldt ook als de reguliere herkansingsmogelijkheid al is geweest.

Het verspelen van een herkansing als een leerling een toets moet inhalen wegens geoorloofd verzuim of als er niet aan de schoolverplichtingen wordt voldaan, mag niet. Er moet altijd een inhaalmogelijkheid zijn voor de examenkandidaat die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere omstandigheid niet in staat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen.

Artikel 15 Examendossier (art. 3.11 UB WVO)

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm.
2. Het examendossier voor het vmbo theoretische leerweg en de gemengde leerweg omvat ook de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 2.19 onderscheidenlijk artikel 2.28 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, als in die vakken geen

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

eindexamen is afgelegd.

De in de vorige zin bedoelde vakken zijn de drie c.q. twee eindexamenvakken waarin de examenkandidaat in leerjaar drie wel onderwijs heeft gevolgd, maar waarin hij geen examen heeft afgelegd.

Artikel 16 Beoordeling schoolexamen (art. 3.13 UB WVO)

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met daartussen liggende cijfers van 1 decimaal.
2. Indien in een vak geen centraal examen wordt afgelegd, wordt het cijfer van het schoolexamen uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, zonder decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid wordt in alle schoolsoorten het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel *en in het vmbo de kunstvakken* beoordeeld met “goed” of “voldoende”.
4. De beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding en de kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming gaat uit van de prestaties van de leerling binnen zijn mogelijkheden, zoals blijkend uit het examendossier.
5. Onder verwijzing naar artikel 35, lid 2 wordt het combinatiecijfer in vwo en havo bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de volgende onderdelen: maatschappijleer, levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, profielwerkstuk en culturele en kunstzinnige vorming (de laatste niet voor gymnasium). Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.

Artikel 17 Beoordeling profielwerkstuk in het vmbo (art. 3.14 UB WVO)

1. In afwijking van artikel 16, eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met “goed” of “voldoende”.
2. De beoordeling profielwerkstuk in het vmbo vindt plaats op de grondslag van het voldoende voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier.
3. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.

Artikel 18 Verstrekking beoordeling schoolexamen (art. 2.55a WVO 2020, art. 3.15 UB WVO)

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de schoolleider aan de examenkandidaat:
 - a. het cijfer of de cijfers voor het schoolexamen;
 - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
 - c. *de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo; en*
 - d. een overzicht van de behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier.
2. De schoolleider en de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
3. De examenkandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.

Artikel 19 Herexamen schoolexamen vmbo zonder centraal examen (art. 3.16 UB WVO)

1. De examenkandidaat die eindexamen vmbo aflegt kan het schoolexamen maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen opnieuw afleggen, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
2. De schoolleider van een school voor mavo of vbo kan bepalen dat een examenkandidaat voor een of meer andere vakken dan maatschappijleer het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen.

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

3. Het herexamen omvat door de schoolleider aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
4. De schoolleider stelt vast hoe het cijfer van het herexamen wordt bepaald.
5. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het schoolexamen of het herexamen, is het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Hoofdstuk V Centraal examen

Artikel 20 Centraal examen (art. 2.56 WVO 2020, art. 3.23 UB WVO 2020)

1. Het centraal examen heeft drie afnameperiodes. Deze worden aangeduid als eerste, tweede en derde tijdvak. Het tweede en derde tijdvak bieden de examenkandidaat gelegenheid om het centraal examen alsnog te voltooien, dan wel het centraal examen te herkansen.
2. Het eerste en tweede tijdvak vallen in het laatste leerjaar. Het derde tijdvak is aansluitend op het laatste leerjaar.
3. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat voor een centraal examen wordt afgeweken van de afnameperiodes.
4. De schoolleider kan leerlingen de gelegenheid geven om in het voorlaatste leerjaar of in het daaraan voorafgaande leerjaar het centraal examen in een of meer vakken, maar niet in alle vakken, af te leggen.
5. In afwijking van artikel 2, derde lid, wordt het centraal examen in het derde tijdvak afgenomen door het College voor toetsen en examens.
6. Op het examenwerk van het centraal examen vindt een tweede correctie plaats door een gecommitteerde. *Voor het cspe van het centraal examen vmbo wordt geen gecommitteerde aangewezen.*

Artikel 21 Afwijkend tijdstip centraal examen (art. 3.17 UB WVO 2020)

1. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat een centraal examen in een vak wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
2. Het College voor toetsen en examens kan voor een centraal examen in een vak een afnameperiode instellen waarbinnen de schoolleider zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van dat examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.

Artikel 22 De opgaven voor het centraal examen (art. 3.19 UB WVO 2020)

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarvoor deze opgaven dienen.
2. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.

Artikel 23 Afname centraal examen (art. 3.20 UB WVO 2020)

1. De schoolleider draagt zorg voor het nodige toezicht bij het centraal examen.
2. Tijdens het centraal examen worden aan de examenkandidaten geen mededelingen van welke aard ook over de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
3. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
4. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk een half uur na de aanvang tot een toets toegelaten.
5. De aan de examenkandidaten voorgelegde opgaven blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
6. Het College voor toetsen en examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 24 Beoordeling centraal examen door examiner (art. 3.21 UB WVO 2020)

1. De schoolleider doet aan de examiner in een vak toekomen:
 - a. het gemaakte werk van het centraal examen;

- b. een exemplaar van de opgaven;
 - c. de beoordelingsnormen; en
 - d. het proces-verbaal van het examen.
2. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens, toe.
3. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens.
4. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
5. Bij digitale examinering met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur worden de handelingen, bedoeld in dit artikel, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de beoordeling van het centraal examen door de examinerator.

Artikel 25 Beoordeling centraal examen door gecommiteerde (art. 3.24 UB WVO 2020)

1. De schoolleider doet onverwijld na de beoordeling door de examinerator aan de rector of directeur van de gecommiteerde toekomen:
 - a. het door de examinerator beoordeelde werk van het centraal examen;
 - b. een exemplaar van de opgaven;
 - c. de beoordelingsnormen;
 - d. het proces-verbaal van het examen; en
 - e. de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in artikel 24, derde lid.
2. De rector of directeur van de gecommiteerde doet de documenten, bedoeld in het eerste lid, toekomen aan de gecommiteerde.
3. Artikel 24, tweede, derde, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing op de beoordeling door de gecommiteerde.
4. De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring over de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door het bevoegd gezag van de school waarbij de gecommiteerde werkzaam is.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het bepaalde in dit artikel.

Artikel 26 Vaststelling score en cijfer centraal examen (art. 3.25 UB WVO 2020)

1. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
2. Indien de examinerator en de gecommiteerde niet tot overeenstemming over de score komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Het bevoegd gezag van de gecommiteerde kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator.
3. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
4. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, of de beoordeling, bedoeld in het derde lid, en met inachtneming van de regels bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Artikel 27 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door examiner (art. 3.26 UB WVO 2020)

1. De schoolleider draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo, een examiner in het vak of programma aanwezig is.
2. De examiner beoordeelt de prestaties van de examenkandidaat tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de examenkandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College voor toetsen en examens gegeven richtlijnen.
3. De examiner beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de door het College voor toetsen en examens vastgestelde beoordelingsnormen toe.
4. De examiner drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens.
5. De examiner doet de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk toekomen aan de schoolleider.

Artikel 28 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door tweede examiner (3.27 UB WVO 2020)

1. Voor het cspe van het eindexamen vmbo vindt de beoordeling ook plaats door een tweede examiner. De tweede examiner kan een deskundige als bedoeld in artikel 2.51, vierde lid van de wet of een examiner van de school zijn.
2. De tweede examiner beoordeelt het resultaat van de opgaven en de verrichtingen van de examenkandidaat zoals blijkend uit de schriftelijke vastlegging, bedoeld in artikel 27, tweede lid.
3. De schoolleider overhandigt aan de tweede examiner:
 - a. een exemplaar van de opgaven;
 - b. de beoordelingsnormen;
 - c. het proces-verbaal, en
 - d. de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid.
4. Bij digitale examinering met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur worden de handelingen, bedoeld in dit artikel, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
5. De examiner en de tweede examiner stellen in onderling overleg de score voor het cspe vast en zenden de score aan de schoolleider.

Artikel 29 Afname centraal examen in tweede tijdvak door College voor toetsen en examens wegens gering aantal examenkandidaten (art. 3.28 UB WVO 2020)

Het College voor toetsen en examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal examenkandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak door dit College wordt afgenomen.

Artikel 30 Centraal examen bij verhindering in eerste of tweede tijdvak (art. 3.29 UB WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, is verhinderd bij het centraal examen van een of meer vakken in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, krijgt hij in het tweede tijdvak de gelegenheid het centraal examen alsnog te voltooien. De examenkandidaat maakt in dat geval maximaal twee toetsen per dag.
2. Indien een examenkandidaat ook in het tweede tijdvak om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, verhinderd is, of als hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. Indien de schoolleider, op grond van artikel 21, tweede lid, zelf de afnametijdstippen van een centraal examen bepaalt, kan de schoolleider een examenkandidaat de gelegenheid geven om

binnen deze afnameperiode, alsnog het centraal examen te voltooien, waarvoor hij eerder was verhinderd.

Artikel 31 Procedure afnemen centraal examen door College in tweede en derde tijdvak
(art. 3.30 UB WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat gebruik wil maken van de gelegenheid, bedoeld in artikel (vorige), tweede lid, meldt hij dit zo spoedig mogelijk aan de schoolleider.
2. De schoolleider deelt voorafgaande aan het tweede of derde tijdvak aan het College voor toetsen en examens mee welke examenkandidaten het centraal examen in deze tijdvakken ten overstaan van dit College zullen afleggen en in welke vakken.
3. Indien voor een examenkandidaat toepassing is gegeven aan de artikelen 55 of 56, deelt de schoolleider dit mee aan het College, onder vermelding van de toepassing.
4. De examenkandidaat levert de opgaven, de door hem gemaakte aantekeningen en andere door hem gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor toetsen en examens bepaalt in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin en in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de examenkandidaat worden teruggegeven.
5. Het College deelt het door de examenkandidaat behaalde cijfer voor het centraal examen aan de schoolleider mee.
6. Indien sprake is van een centraal eindexamen met geheime opgaven, kan de examenkandidaat over zijn werk gedurende een periode van zes maanden na de mededeling, bedoeld in het vijfde lid, inlichtingen inwinnen bij het College.

Artikel 32 Bewaren werk centraal examen (art. 3.31 UB WVO 2020)

1. De schoolleider bewaart het gemaakte werk van het centraal examen van de examenkandidaat gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De inzage van het centraal-examenwerk door de kandidaat vindt plaats onder toezicht van een medewerker van de school.
3. De eerste corrector (examinator) is aanwezig bij de inzage, tenzij de kandidaat daar bezwaar tegen maakt.
4. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.

Hoofdstuk VI Uitslag van het eindexamen en herkansing centraal examen

Artikel 33 Eindcijfer vakken eindexamen (art. 3.32 UB WVO 2020)

1. Het eindcijfer voor vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet ook een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen ook het eindcijfer.

Artikel 34 Vaststelling uitslag eindexamen (art. 3.33 UB WVO 2020)

1. De schoolleider stelt voor de vaststelling van de uitslag van het eindexamen vast of de examenkandidaat het eindexamen heeft afgelegd in de voor het eindexamen voorgeschreven vakken.
2. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de examensecretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 35 Uitslag eindexamen vwo en havo (art. 3.34 UB WVO 2020)

1. De examenkandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald en hij voor het andere vak of andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt;
 - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt, of
 - 4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt.
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.

2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.
De schoolleider kan aan dit combinatiecijfer toevoegen:
 - a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van die taal en literatuur;
 - b. algemene natuurwetenschappen in vwo en havo;
 - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien de schoolleider hiertoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
3. Indien de schoolleider toepassing geeft aan het tweede lid, tweede volzin, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen zijn toegevoegd voor de bepaling van het eindcijfer, bedoeld in dat lid.
4. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een vier of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet, is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 36 Uitslag eindexamen vmbo (art. 3.35 UB WVO 2020)

1. De examenkandidaat die eindexamen vmbo in een leerweg heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger heeft behaald; of
 - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger heeft behaald;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde en vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
 - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald; en
 - f. als het gaat om eindexamen vmbo gemengde of theoretische leerweg: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen vmbo gemengde leerweg bij de uitslagbepaling betrokken als deze vakken samen ten minste een volledig beroepsgericht programma vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.

3. Bij uitslagbepaling volgens het eerste lid onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
5. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. In afwijking van het eerste lid is de examenkandidaat die eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leer-werktraject, geslaagd indien:
 - a. hij voor het vak Nederlandse taal het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
 - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of hoger heeft behaald.Indien de vakken waarin examen is afgelegd, samen het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg vormen, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.
7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 37 Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar (art. 3.36 UB WVO 2020)

1. Indien een leerling in een of meer vakken eindexamen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, maakt de schoolleider het eindcijfer van dit eindexamen schriftelijk aan de examenkandidaat bekend zodra deze is vastgesteld, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39.
2. Indien een leerling als bedoeld in het eerste lid niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 38 Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau (art. 3.37 UB WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een overeenkomstig vak op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de schoolleider de examenkandidaat in de gelegenheid alsnog in dat vak eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.
2. Het afleggen van het eindexamen op het oorspronkelijk niveau gaat niet ten koste van de herkansing.

Artikel 39 Herkansing centraal examen (art. 3.38 UB)

1. De examenkandidaat kan voor één vak van het eindexamen waarin hij centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 30, eerste lid, van toepassing is, het derde tijdvak, opnieuw deelnemen aan het centraal examen of aan het cspe.

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

2. Bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg kan de examenkandidaat ook opnieuw deelnemen aan het cspe dat door de schoolleider aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen.
3. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan.
4. De examenkandidaat heeft het recht, bedoeld in de het eerste en tweede lid, indien op grond van artikel 35, vijfde lid, of artikel 36, zevende lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
5. De examenkandidaat deelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het recht van herkansing, bedoeld in het eerste lid of tweede lid.
6. Dit artikel is ook van toepassing als in plaats van een volledig eindexamen, eindexamen in een of meer vakken wordt afgelegd. De examenkandidaat die in een examenjaar zowel een volledig eindexamen als eindexamen in een of meer vakken aflegt, oefent het recht, bedoeld in het eerste en tweede lid, ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 40 Cijfer en uitslag na herkansing (art. 3.39 UB WVO 2020)

1. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het centraal examen of de herkansing, is het definitieve cijfer van het centraal examen in dat vak.
2. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar stelt de schoolleider de uitslag definitief vast, en maakt deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.
3. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar maakt de schoolleider het definitief cijfer schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.

Hoofdstuk VII Cijferlijsten, diploma's en certificaten

Artikel 41 Cijferlijst eindexamen art. 3.40 UB WVO 2020)

1. Op de cijferlijst van het eindexamen worden vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen. Indien toepassing is gegeven aan de mogelijkheid één of meer vakken op een hoger niveau af te sluiten, wordt achter de desbetreffende vaknaam (uit dat niveau) tussen haakjes de leerweg (KB, GL of TL) of schoolsoort (havo of vwo) afgekort vermeld op de cijferlijst;
 - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk;
 - c. voor vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk;
 - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo;
 - e. de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming uit het gemeenschappelijk deel van een leerweg in mavo en vbo;
 - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien deze onderdeel is van het eindexamen en is beoordeeld met <voldoende> of <goed>;
 - g. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het eindcijfer bedoeld in artikel 35, tweede lid, of artikel 36, derde lid; en
 - h. de uitslag van het eindexamen.
2. Indien een examenkandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de examenkandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
3. De schoolleider en de examensecretaris ondertekenen de cijferlijst.
4. Indien de examenkandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de examenkandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar eindexamen in een of meer vakken of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

Artikel 42 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vwo en havo (art. 3.42 UB WVO 2020)

Bij het eindexamen vwo en het eindexamen havo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

- a. de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
- b. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- c. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze havo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer; en
- d. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 43 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo (art. 3.43 UB WVO 2020)

Bij het eindexamen vmbo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

- a. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken van de theoretische leerweg deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- b. de extra vakken die op grond van artikel 3.4, vierde lid UB WVO 2020, bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg zijn gekozen, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
- c. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 44 Vaststelling uitslag eindexamen (art. 2.57 WVO 2020)

1. De schoolleider stelt de eindcijfers van het eindexamen vast.
2. De schoolleider en de examensecretaris stellen de uitslag van het eindexamen vast. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.

Artikel 45 Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten (art. 2.58 WVO 2020)

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag van het eindexamen aan elke examenkandidaat een cijferlijst uit.
2. De schoolleider reikt uit:
 - a. een diploma vwo, havo of vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg het eindexamen heeft afgelegd van de desbetreffende schoolsoort, daaronder mede begrepen de examenkandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens;
 - b. een diploma basisberoepsgerichte leerweg/leer-werktraject aan de examenkandidaat die met goed gevolg een leer-werktraject heeft afgesloten;
 - c. een getuigschrift vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg een gedeelte van het eindexamen in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgesloten; of
 - d. een certificaat aan de examenkandidaat die is afgewezen voor het eindexamen vmbo, met goed gevolg een of meer vakken van dat eindexamen heeft afgesloten en de school verlaat.
3. De schoolleider en de examensecretaris tekenen de cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten, bedoeld in het eerste en tweede lid.

Artikel 46 Atheneumdiploma in plaats van gymnasiumdiploma (art. 3.44 UB WVO 2020)

De schoolleider van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een examenkandidaat indien:

- a. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;
- b. de scholengemeenschap of school voor vwo die kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en
- c. de examenkandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs. Op een scholengemeenschap kan nog tot het moment van opgave van de SE-cijfers een keuze worden gemaakt voor atheneum (eventueel met Latijn of Grieks als extra vak) als gymnasium risicovol lijkt.

Artikel 47 Diploma vmbo theoretische leerweg bij inschrijving gemengde leerweg (art. 3.45 UB WVO 2020)

De schoolleider van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de examenkandidaat die met goed gevolg het examen vmbo gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 36 voor zover het gaat om de uitslag van het eindexamen vmbo theoretische leerweg, het diploma vmbo theoretische leerweg uit.

Artikel 48 Vermelding profiel en leerweg op diploma (art. 3.46 UB WVO 2020)

1. Het diploma voor het eindexamen vermeldt het profiel of de profielen die bij de uitslag van het eindexamen zijn betrokken.
2. Het diploma vmbo vermeldt in elk geval de leerweg die bij de uitslag is betrokken.
3. De schoolleider en de examensecretaris ondertekenen het diploma.

Artikel 49 Voorschriften cum laude vwo en havo (art. 3.47 UB WVO 2020)

1. Op het diploma vwo van een examenkandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 35.
2. Op het diploma havo van een examenkandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 35.

Artikel 50 Voorschriften cum laude vmbo (art. 3.48 UB WVO 2020)

1. Op het diploma vmbo theoretische leerweg van een examenkandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 36.
2. Op het diploma vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg van een examenkandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van:
 - 1°. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het eindcijfer bedoeld in artikel 36, derde lid en

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

- b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van 36.
- 3. Op het diploma vmbo gemengde leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer, bedoeld in artikel 36, derde lid, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 36.

Artikel 51 Voorlopige cijferlijst (art. 3.49 UB WVO 2020)

- 1. De schoolleider verstrekt een voorlopige cijferlijst aan de examenkandidaat:
 - a. die:
 - 1°. in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in een of meer vakken heeft afgelegd, voor zover de cijfers niet op grond van artikel 37, tweede lid, zijn vervallen, of
 - 2°. het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 57 aflegt; en
 - b. die vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien.
- 2. Op de voorlopige cijferlijst worden vermeld:
 - a. het vak of de vakken waarin de examenkandidaat centraal examen of een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd;
 - b. het cijfer van het schoolexamen;
 - c. het cijfer van het centraal examen;
 - d. het eindcijfer voor het vak;
 - e. de aantekening of gebruik is gemaakt van het recht op herkansing, bedoeld in artikel 39.
- 3. Bij ministeriële regeling wordt het model voor de voorlopige cijferlijst vastgesteld.
- 4. De examenkandidaat kan geen rechten meer ontlenen aan de voorlopige cijferlijst met ingang van het moment waarop aan de examenkandidaat een cijferlijst als bedoeld in artikel 45, eerste lid van de wet is uitgereikt die in ieder geval de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 52 Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen (art. 3.50 UB WVO 2020)

Op het certificaat, bedoeld in artikel 45, tweede lid, onderdeel d, voor de voor het eindexamen vmbo afgewezen examenkandidaat die de school verlaat, worden vermeld:

- a. het vak of de vakken waarvoor de examenkandidaat een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
- b. het thema van het profielwerkstuk, indien beoordeeld met "goed" of "voldoende".

Artikel 53 Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten (art. 3.51 UB WVO 2020)

- 1. Van een afgegeven diploma, certificaat, bewijs van ontheffing of cijferlijst wordt geen duplicaat verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
- 2. Onze Minister kan een schriftelijke verklaring verstrekken dat een document, bedoeld in het eerste lid is afgegeven. Deze verklaring heeft dezelfde waarde als dat document zelf.
- 3. Onze Minister kan een document ter vervanging van een diploma, certificaat of cijferlijst verstrekken indien op grond van artikel 4, vierde lid, artikel 7, eerste lid, of artikel 28b, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of ten gevolge van het verkrijgen van het

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

Nederlandschap op grond van artikel 7, eerste lid, van de Rijkswet op het Nederlandschap, de voornaam respectievelijk de geslachtsnaam van de examenkandidaat is gewijzigd.

Hoofdstuk VIII Specifieke voorzieningen eindexamen

Artikel 54 Eindexamen VSO-leerling aan vbo-school in een of meer vakken (art. 3.52 UB WVO)

De schoolleider van een school voor vbo kan een leerling in de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg die is ingeschreven aan een VSO-school of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in de gelegenheid stellen als extraneus het eindexamen af te leggen in een of meer profielvakken of beroepsgerichte keuzevakken van die leerwegen.

Artikel 55 Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte (art. 3.54 UB WVO 2020)

1. De schoolleider kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die examenkandidaat.
2. De schoolleider bepaalt de wijze waarop het eindexamen door de examenkandidaat vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt voldaan.
3. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren, bedoeld in het eerste lid, dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in elk geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
 - c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onderdeel a. genoemde deskundigenverklaring over betrokkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
4. De schoolleider doet van de wijze waarop het examen ingevolge dit artikel wordt afgelegd zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

Artikel 56 Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal (art. 3.55 UB WVO 2020)

1. De schoolleider kan toestaan dat voor een examenkandidaat op grond van onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is.
2. De afwijking, bedoeld in de eerste lid, kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal; of
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
3. De afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
4. De schoolleider doet van elke afwijking ingevolge dit artikel mededeling aan de inspectie.

Artikel 57 Spreiding voltooiing eindexamen (art. 3.56 UB WVO 2020)

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een examenkandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daaropvolgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De schoolleider geeft zijn toestemming, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin voor een examenkandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39, in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het recht van herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De schoolleider en de examensecretaris stellen op verzoek van de examenkandidaat de uitslag van het eindexamen vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 35 of 36.

Artikel 58 Overgangsbepaling schoolexamen rekenen (art. 10.3 UB WVO 2020)

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals deze is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo, bedoeld in de artikelen 35 en 36.
4. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
5. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 35 en 36, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg aflegt ter afsluiting van een leerwerktraject.

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

Hoofdstuk IX Slotbepalingen

Artikel 59 Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider. In voorkomende gevallen kan overleg met of melding aan de inspectie verplicht zijn.

Artikel 60 Vaststelling examenreglement

De schoolleider stelt het examenreglement of een wijziging van het examenreglement vast na instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad c.q. deelraad op grond van artikel 10 lid 1 onder b WMS.

Deel II: Schoolspecifieke deel

Hoofdstuk X Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Artikel 61 Onderdelen Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Het programma van toetsing en afsluiting bestaat uit verschillende examenonderdelen per vak, die samen het schoolexamen vormen. Deelname aan alle schoolexamentoetsen en -opdrachten is verplicht.

In het PTA worden per schoolvak per toets de volgende onderdelen omschreven:

- de inhoud van de schoolexamentoets/-opdracht
- welk(e) (sub)domein(en) wordt/worden getoetst
- welke hulpmiddelen zijn toegestaan
- in welke periode en week de schoolexamentoets/-opdracht plaatsvindt
- of de schoolexamentoets valt in een toetsweek (centraal)
- in welke vorm de schoolexamentoets/-opdracht plaatsvindt (schriftelijk, mondeling, theoretisch, praktisch)
- hoelang de schoolexamentoets/-opdracht duurt (in minuten)
- voor welk percentage de schoolexamentoets/– opdracht deel uitmaakt van het schoolexamen
- of de schoolexamentoets of -opdracht herkansbaar is
- onder welke code de schoolexamentoets of – opdracht is terug te vinden in SOM Today.

De PTA's van 4 havo - 5 havo - 4vwo - 5vwo - 6vwo zijn als examendossier per cohort terug te vinden op Communicatie TBL: [Examenzaken bovenbouw](#)

Hoofdstuk XI Schoolexamenregelingen

Artikel 62 Te laat bij een toets/schoolexamen

Komt een leerling te laat bij een schoolexamentoets, dan wordt de leerling niet toegelaten en wordt dit beschouwd als onrechtmatig afwezig zijn. Hij/zij kan dan door de schoolleider het cijfer 1 toegekend krijgen als maatregel cf. deel I, artikel 7, lid 1 van dit examenreglement.

De schoolleider kan in voorkomende gevallen besluiten de leerling alsnog toe te laten tot de schoolexamentoets, onder dien verstande dat de eindtijd voor de schoolexamentoets ongewijzigd blijft.

Artikel 63 Schoolexameninhaalregeling

Een schoolexamentoets (zowel mondeling als schriftelijk) kan alleen ingehaald worden als:

- een leerling **vooraf telefonisch** ziek is gemeld door zijn/haar ouder(s)/verzorger(s) bij zijn/haar teamleider. Bij de ziekmelding **MOET** worden gemeld dat de leerling een schoolexamentoets gaat missen. Bij afwezigheid van de teamleider doet de balie een schriftelijke melding naar de teamleider over de absentie. Is een leerling meerdere aaneengesloten dagen ziek en vallen er meerdere schoolexamens in deze dagen dan is een **dagelijkse telefonische** ziekmelding per schoolexamentoets noodzakelijk.
- of
- een leerling bijzonder verlof heeft gekregen voor een gebeurtenis die niet op een ander tijdstip kan plaatsvinden (bijv. voor bruiloft of begrafenis)
- of
- een leerling het recht heeft gekregen om de schoolexamentoetsen te spreiden, bijvoorbeeld wanneer een leerling door zijn vakkenpakketkeuze méér dan twee schoolexamentoetsen op een dag heeft

In alle bovenstaande gevallen wordt door de teamleider bijgehouden dat de leerling de schoolexamentoets heeft gemist, wel of niet het recht heeft gekregen deze in te halen en indien ja, wanneer deze wordt ingehaald. Dit overzicht wordt aangevuld gedurende de doorlooptijd van een leerlingcohort tot ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag van het volledige examen. Wanneer het een schoolexamentoets uit de toetsweek betreft, volgt de leerling het inhaalschema dat door de teamleider wordt gepubliceerd op de teampagina van Communicatie TBL.

Wanneer het een schoolexamentoets betreft die buiten de toetsweek wordt afgenomen, maakt de leerling zelf een inhaalafpraak met de betreffende vakdocent, nadat de leerling het recht heeft gekregen deze in te halen van de teamleider.

De leerling blijft zelf verantwoordelijk voor het inhalen van de schoolexamentoets en neemt daartoe zelf het initiatief richting zijn/haar teamleider.

Als een leerling een schoolexamentoets niet maakt vanwege een anders planbare afspraak buiten school (bijv. orthodontist, huisarts, tandarts, fysiotherapeut), of anderszins onrechtmatig afwezig was tijdens de schoolexamentoets, danwel niet verschijnt op het geplande inhaalmoment, dan kan hij/zij door de schoolleider het cijfer 1 toegekend krijgen als maatregel cf. deel I, artikel 7, lid 1 van dit examenreglement.

Artikel 64 Schoolexamenherkansingsregeling

Op vastgestelde tijden (zie de specificatie per leerjaar hieronder) kan een kandidaat een schoolexamentoets of -opdracht herkansen onder de volgende voorwaarden:

- De kandidaat vraagt een herkansing digitaal aan via een link die wordt verstuurd via SOM contactmomenten, onder vermelding van de uiterste inleverdatum en –tijdstip. Daarna worden geen aanvragen meer geaccepteerd. De kandidaat ontvangt een digitale inschrijfbevestiging, die de kandidaat bewaart ter controle.

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

- Een leerling die een herkansing aanvraagt voor een toets die geen schoolexamantoets is, mag na de sluitingsdatum geen gewijzigde aanvraag indienen.
- De verantwoordelijke voor toekenning van aanvragen van herkansingen is de teamleider, niet de docent.
- Wie een herkansing mist, om welke reden dan ook, kan deze niet inhalen.
- Debatten en speeches bij Nederlands, practica bij de bètavakken, schoolexamantoetsen uit examendomein B van BSM, beoordelingsmomenten van het PWS en een aantal verdere praktische opdrachten kunnen niet herkanst worden, op grond van de aard van die examenonderdelen. De herkansbaarheid van een schoolexamantoets of -opdracht staat verder vermeld per onderdeel in het PTA.
- De herkansbaarheid van een schoolexamantoets of -opdracht is niet afhankelijk van het oorspronkelijk behaalde resultaat.
- Na vaststelling van het resultaat van de herkansing, telt het hoogste resultaat voor de betreffende schoolexamantoets of -opdracht.

Leerlingen die doubleren of zakken hebben ook de gelegenheid een herkansing aan te vragen. De herkansing betreft dan de schoolexamantoetsen uit het PTA van het voorgaande leerjaar. In uitzonderlijke gevallen kan afgeweken worden van bovenstaande regels. Dit is ter beoordeling van de teamleider, na consultatie van examencommissie, mentor en vakdocent.

voor 4 havo

Gedurende het schooljaar 2025-2026 zijn er voor 4 havo geen herkansingen.

Elke leerling mag aan het begin van 5 havo in schooljaar 2026-2027 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamantoets uit 4 havo opnieuw maken, naar keuze.

Uitzondering betreft de schoolexamantoetsen voor de vakken die onderdeel uitmaken van het combinatiecijfer. De herkansing voor één van deze schoolexamantoetsen vindt plaats aan het einde van 5 havo in schooljaar 2026-2027 (als alle schoolexamencijfers van de vakken van het combinatiecijfer bekend zijn).

voor 4 vwo

Gedurende het schooljaar 2025-2026 zijn er voor 4 vwo geen herkansingen.

Elke leerling mag aan het begin van 5 vwo in schooljaar 2026-2027 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamantoets 4 vwo opnieuw maken, naar keuze. Dit geldt ook voor leerlingen die gedoubleerd zijn of zijn doorgestroomd naar 4 havo. Het betreft alleen de schoolexamantoetsen voor de vakken die onderdeel uitmaken van het combinatiecijfer én het vak BSM.

voor 5 havo

Elke leerling in 5 havo mag in week 43 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamantoets uit 4 havo schooljaar 2024-2025 opnieuw maken (met uitzondering van de vakken die deel uitmaken van het combinatiecijfer, te weten culturele en kunstzinnige vorming en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs).

Elke leerling in 5 havo mag in week 2 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamantoets uit de periode 19 augustus t/m 14 november 2025 opnieuw maken.

Elke leerling in 5 havo mag in week 14 onder bovenstaande voorwaarden maximaal één SE-toets uit de periode 17 november 2025 t/m 20 maart 2026 opnieuw maken.

Elke leerling in 5 havo mag daarnaast in week 14 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamantoets van de vakken uit het combinatiecijfer (culturele en kunstzinnige vorming, levensbeschouwelijk vormingsonderwijs of maatschappijleer) uit 4 of 5 havo opnieuw maken.

Een leerling in 5 havo die is doorgestroomd vanaf 5 vwo mag ervoor kiezen laatstgenoemde herkansing al in te zetten om in week 37 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamantoets maatschappijleer uit 4 vwo opnieuw te maken om daarmee de kans op vrijstelling van het vak maatschappijleer in 5 havo te vergroten.

NB: schoolexamantoetsen die na 20 maart 2026 staan gepland in het PTA, zijn NIET herkansbaar.

voor 5 vwo

Elke leerling in 5 vwo mag in week 37 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamentoets uit 4 vwo opnieuw maken, naar keuze.

Elke leerling mag aan het begin van 6 vwo in schooljaar 2026-2027 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamentoets uit 5 vwo opnieuw maken, naar keuze.

voor 6 vwo

Elke leerling in 6 vwo mag in week 43 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamentoets uit 5 vwo opnieuw maken, naar keuze.

Elke leerling in 6 vwo mag in week 2 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamentoets uit de periode 19 augustus t/m 14 november 2025 opnieuw maken.

Elke leerling in 6 vwo mag in week 14 onder bovenstaande voorwaarden één schoolexamentoets uit de periode 17 november 2025 t/m 20 maart 2026 opnieuw maken, naar keuze.

NB: schoolexamentoetsen die na 20 maart 2026 staan gepland in het PTA, zijn NIET herkansbaar.

Artikel 65 Berekening eindcijfer schoolexamen

Bij het berekenen van het eindcijfer van het schoolexamen van een vak worden alle schoolexamentoetsen en -opdrachten uit het PTA meegerekend met inachtneming van de weging van elk afzonderlijk cijfer.

Wat betreft de afronding gelden de volgende regels:

- Bij vakken met alleen een schoolexamen (SE) en geen centraal schriftelijk examen (CSE) (Wiskunde D, BSM, maatschappijleer, levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, culturele en kunstzinnige vorming en profielwerkstuk, wordt het eindcijfer afgerond tot een heel cijfer. Daarbij wordt een tweetrapsafronding toegepast, dat wil zeggen: eerst op het tiende en daarna op een heel getal. Voorbeeld: een gemiddelde van 5,45 wordt afgerond naar 5,5 en vervolgens naar het eindcijfer 6. Een gemiddelde onder de 5,45 wordt afgerond naar een 5.
- Bij vakken met een schoolexamen én een centraal schriftelijk examen wordt het schoolexamen afgerond tot op één decimaal (dus een leerling met het gemiddelde schoolexamencijfer 5,45 gaat met 5,5 het CSE in.) Dit cijfer wordt gemiddeld met het behaalde cijfer van het centraal examen (ook een cijfer met één decimaal). Bij het gemiddelde van deze twee cijfers wordt alleen naar boven afgerond als het eerste decimaal 5 of hoger is. Voorbeeld: 5,4 voor het schoolexamen en 5,5 voor het centraal examen wordt samen 5,45. Dit leidt tot het eindcijfer 5.

Artikel 66 Bewaartermijn schoolexamentoetsen/-opdrachten

De docent draagt er zorg voor dat iedere schoolexamentoets/-opdracht minimaal zes maanden blijft bewaard na vaststelling van het resultaat én in ieder geval tot en met het moment van een mogelijke herkansing door de leerling.

Hoofdstuk XII Regeling omtrent bijzondere schoolexamentoetsen en –opdrachten

Artikel 67 Regeling mondeling afgenomen schoolexamentoetsen

Indien een schoolexamentoets mondeling wordt afgenomen, draagt de docent er zorg voor dat het mondeling examen wordt opgenomen, m.u.v. presentaties en de speech/het debat Nederlands. De docent draagt er zorg voor dat een opname tenminste **twintig volledige schooldagen** bewaard blijft, gerekend vanaf de eerste dag na de bekendmaking van het resultaat van dit examen.

De docent maakt een afspraak voor de mondelinge schoolexamentoets met de leerling waarbij plaats, dag, tijd, inhoud en verloop voor beiden inzichtelijk zijn. De leerling dient vijf minuten vóór aanvang van het examen bij het examenlokaal aanwezig te zijn. Indien er een voorbereiding ter plaatse plaatsvindt, dient de leerling vijf minuten vóór aanvang van de voorbereidingstijd bij het examenlokaal aanwezig te zijn.

In bijzondere gevallen, te beoordelen door de teamleider, eventueel na consultatie van mentor en/of vakdocent, kan een collega-vakdocent als bijzitter aan de het examen worden toegevoegd.

Als een leerling te laat op het mondeling verschijnt, gaat het mondeling op dat moment niet door. De docent meldt deze leerling daarna bij de teamleider. Als de teamleider van mening is dat een leerling een geldige reden had om te laat te komen, wordt er in overleg met de docent een nieuwe afspraak voor het mondeling gemaakt. Als een leerling zonder geldige reden te laat op het mondeling is verschenen, treedt artikel 6, lid 4f in werking en kan de leerling, na te zijn gehoord cf. artikel 7, lid 4. door de schoolleider het cijfer 1 toegekend krijgen als maatregel cf. artikel 7, lid 1 van dit examenreglement.

De docent maakt de uitslag bekend wanneer de docent het mondeling bij alle leerlingen (m.u.v. inhalers) heeft afgenomen.

Indien een leerling zich niet kan vinden in de beoordeling door de docent, gaat een leerling in gesprek met de docent. Indien dit gesprek niet leidt tot consensus, dan kan tot maximaal **tien schooldagen** na bekendmaking van het cijfer **schriftelijk** bezwaar worden aangetekend bij teamleider van de betreffende leerling.

De teamleider beoordeelt, na schriftelijke consultatie van de examencommissie, of de klacht van de leerling gegrond is. Zijn beslissing wordt binnen **tien schooldagen schriftelijk** medegedeeld aan leerling, docent én ouders. Indien de klacht gegrond wordt verklaard, beslist de teamleider tot een tweede beoordeling van het (opgenomen) mondeling door een andere docent van hetzelfde vakgebied. In dat laatste geval telt altijd de tweede beoordeling. Deze zou dus ook lager kunnen uitvallen dan het oorspronkelijk behaalde cijfer.

Indien de leerling zich niet kan vinden in de beslissing van de teamleider, verwijzen we naar artikel 9 van deel 1 van dit examenreglement. Ook kan de leerling altijd met zijn klacht naar de rector en/of naar de onafhankelijke klachtencommissie van de Stichting Carmelcollege stappen.

Artikel 67a Aanvullende regelgeving mondelinge schoolexamentoets literatuur Nederlands

- Het leesdossier bestaat uit acht (havo) of twaalf (vwo) door een docent Nederlands goedgekeurde boeken. Er dient een lijst te worden ingeleverd volgens het format dat door de docent Nederlands is verstrekt. De lijst moet voldoen aan de eisen, zoals die zijn gesteld in het stuk 'Lezen voor het leesdossier'.
- De lijst moet uiterlijk vrijdag 9 januari 2026 voor 12.00 uur zijn ingeleverd. De docent beoordeelt de lijst. Indien de lijst niet wordt goedgekeurd, moet de leerling de lijst aanpassen.
- Uiterlijk vrijdag 16 januari 2026 voor 12.00 uur moet de lijst zijn goedgekeurd door de docent. Indien de lijst 9 januari niet is ingeleverd en/of indien de lijst niet is goedgekeurd voor 16

januari, dan kan de kandidaat door de schoolleider het cijfer 1 toegekend krijgen als maatregel cf. deel I, artikel 7, lid 1 van dit examenreglement.

- Als een docent constateert dat een leerling een bepaald boek niet heeft gelezen, zal hij de leerling daarmee confronteren. Het niet-gelezen boek wordt gekwalificeerd met het cijfer 1. Als een tweede keer blijkt dat een boek niet is gelezen, stopt de docent met het mondeling examen. De leerling krijgt dan het cijfer 1 voor het hele examen. De teamleider wordt hiervan op de hoogte gesteld.

Artikel 67b Aanvullende regelgeving mondelinge schoolexamentoets Nederlands debat (5 havo)/ speech (6 vwo)

- De debatten of speeches moeten voldoen aan de eisen, zoals die zijn geformuleerd in het stuk 'Aanpak voor het voeren van een debat' c.q. 'Aanpak voor het houden van een speech' zoals dat jaarlijks wordt vastgesteld door de sectie Nederlands en aan alle leerlingen van de betreffende klassen wordt aangereikt. Over zaken waarin, het stuk 'Aanpak voor het voeren van een debat', het stuk 'Aanpak voor het houden van een speech' of dit reglement niet voorziet, beslist de sectie Nederlands in onderling overleg.
- De docent maakt uiterlijk één week vóór de aanvang van het eerste debat of de eerste speech aan de leerlingen het tijdschema van alle debatgroepen c.q. speechduo's en jurygroepen in de les bekend.

Artikel 67c Aanvullende regelgeving mondelinge schoolexamentoets Engels

havo

- het leesdossier bestaat uit vijf werken van de aangereikte boekenlijst
- bij aanvang van het lezen van ieder werk, geeft de leerling de titel door aan de docent, die het overzicht van de gelezen werken bijhoudt.
- het leesdossier (vijf boeken + de klassikaal gelezen korte verhalen) is voor aanvang van het mondeling schoolexamen bekend bij de docent.

vwo

- het leesdossier bestaat uit vijf boeken volgens de richtlijnen uit de 'boekenlijst Engels vwo' zoals gepubliceerd op Wikiwijs.
- een literatuurlijst (getypt op A4-formaat) met daarop naam van de schrijver, titel van het werk, jaar van eerste uitgave en in volgorde van wanneer het boek behandeld en/of getoetst is in het curriculum van Engels, dient bij de docent te worden ingeleverd.
- de lijst moet uiterlijk vrijdag 24 oktober 2025 (week 43) voor 12.00 uur zijn ingeleverd. De docent beoordeelt de lijst. Indien de lijst niet wordt goedgekeurd, moet de leerling de lijst aanpassen. Uiterlijk vrijdag 31 oktober 2025 (week 44) voor 12.00 uur moet de lijst zijn goedgekeurd door de docent. Indien de lijst in week 43 niet is ingeleverd en/of indien de lijst niet is goedgekeurd in week 44, dan kan de kandidaat door de schoolleider het cijfer 1 toegekend krijgen als maatregel cf. deel I, artikel 7, lid 1 van dit examenreglement.

Als een docent tijdens de afname van het mondeling schoolexamen constateert dat een leerling een bepaald boek niet heeft gelezen, zal hij de leerling daarmee confronteren. Het niet-gelezen boek wordt gekwalificeerd met het cijfer 1. Als een tweede keer blijkt dat een boek niet is gelezen, stopt de docent met het mondeling examen. De leerling krijgt dan het cijfer 1 als beoordeling voor het hele examen. De teamleider wordt hiervan op de hoogte gesteld.

Artikel 68 Inleverregeling voor praktische opdrachten en handelingsdelen

Artikel 68a Praktische opdrachten

In het PTA staat bij praktische opdrachten een datum in de inleverweek vermeld.

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

De docent is verplicht tijdig, d.w.z. minimaal vier lesweken vóór de inleverweek, de leerlingen te informeren over de inhoud van de praktische opdracht.

Indien een praktische opdracht een groepsopdracht betreft, dan is elk van de leden van de groep persoonlijk verantwoordelijk voor het tijdig, volledig en correct inleveren van deze praktische opdracht. Indien de praktische opdracht (p.o.) op papier moet worden ingeleverd, moet die uiterlijk op de vrijdag in de inleverweek, om 16.00 uur, persoonlijk bij de docent, of, indien de docent afwezig is, bij de balie, ingeleverd zijn.

Indien de p.o. digitaal, bijv. via SOM Today, moet worden ingeleverd, geldt 23.59 uur van de vrijdag in de inleverweek als deadline.

Bij niet inleveren op of vóór deze tijd, kan de kandidaat door de schoolleider het cijfer 1 toegekend krijgen als maatregel cf. deel I, artikel 7, lid 1 van dit examenreglement.

Alleen in bijzondere gevallen kan van de inleverdatum worden afgeweken. Dit is ter beoordeling van de teamleider, eventueel na consultatie van mentor en/of vakdocent, en alleen indien de bijzondere omstandigheden vóór de inleverdatum bekend waren bij de teamleider. Een kortdurende ziekte, of ziekte op de inleverdatum, is geen reden voor uitstel.

Een praktische opdracht is een toets. Binnen de regels mag deze dus worden herkanst. Zie voor de procedure artikel 64: schoolexamenherkansingsregeling. Belangrijk: een herkansing voor een praktische opdracht vraagt men, net als iedere andere herkansing, via de normale procedure aan, niet direct bij de vakdocent.

Artikel 68b Handelingsdelen

In het PTA staat bij handelingsdelen een datum in de inleverweek vermeld.

Bij niet inleveren op de afgesproken datum en/of les van een handelingsdeel informeert de docent de teamleider en de mentor.

Handelingsdelen zijn niet herkansbaar. Wel kan het bevoegd gezag - als het resultaat nog niet “naar behoren” is- de leerling verplichten het handelingsdeel op schóól zodanig bij te komen werken dat het resultaat “naar behoren” is, bijvoorbeeld op rapportvergaderdagen, andere lesvrije dagen of in de laatste schoolweek.

Indien aan het einde van het schooljaar handelingsdelen ontbreken of niet “naar behoren” zijn afgerond, kan de leerling niet worden bevorderd, danwel niet deelnemen aan het centraal schriftelijk eindexamen.

Artikel 69 Regeling profielwerkstuk

De totstandkoming van het cijfer voor het profielwerkstuk is terug te vinden in het PTA.

De verdere procedure rondom de totstandkoming van het profielwerkstuk 5H/6V staat omschreven op de Wikiwijs PWS 2025-2026 (te vinden via Communicatie TBL-PWS).

Indien een leerling zich niet kan vinden in een deelbeoordeling door de begeleider, gaat een leerling in gesprek met de begeleider. Indien dit gesprek nog steeds niet leidt tot consensus, dan kan tot maximaal **tien schooldagen** na het betreffende beoordelingsmoment **schriftelijk** bezwaar worden aangetekend bij de teamleider.

De teamleider beoordeelt, na schriftelijke consultatie van de examencommissie, of de klacht van de leerling gegrond is en beslist binnen **tien schooldagen** over het vervolgtraject. Zijn beslissing wordt **schriftelijk** medegedeeld aan leerling, begeleider én ouders. Te denken valt bijvoorbeeld aan een tweede beoordeling door een andere docent van hetzelfde vakgebied. In dat laatste geval telt altijd de tweede beoordeling. Deze zou dus ook lager kunnen uitvallen dan het oorspronkelijk behaalde cijfer.

Indien de leerling zich niet kan vinden in de beslissing van de teamleider, verwijzen we naar artikel 9 van deel 1 van dit examenreglement. Ook kan de leerling altijd met zijn klacht naar de rector en/of naar de onafhankelijke klachtencommissie van de Stichting Carmelcollege stappen.

Hoofdstuk XIII Regeling profiel-, vakken- en niveaukeuze

Artikel 70 Regeling wijzigingen in vakkenpakket/profiel

De leerling geeft in het derde leerjaar zijn definitieve vakkenkeuze op aan de decan in het voorjaar of, indien een leerling later instroomt op onze school, bij het moment van aanmelden.

Bij een tegenvallend eerste rapport in het vierde leerjaar gaan mentor, ouder(s)/verzorger(s) en leerling (en eventueel de decan) in gesprek over de juistheid van de eerder gemaakte keuze voor profiel en vakkenpakket en over de alternatieve keuzes. Een eventuele wijziging wordt voorgesteld aan de decan, die de haalbaarheid onderzoekt op inhoud, clustering en roosterbaarheid.

Een profiel- of vakkenwijziging is in principe na de kerst van het vierde leerjaar niet meer mogelijk. In uitzonderlijke gevallen kan het leerlingen door de schoolleiding worden toegestaan om over te stappen van profiel of vak ná kerst in het vierde leerjaar, voor zover die wijziging nog inpasbaar is in clustering en roosters.

De decan voert vervolgens de wijziging in keuze door.

In dat geval kan worden gevraagd extern, dat wil zeggen **buiten** de school, een bewijs van instroomniveau voor het nieuwgekozen vak te halen en dat aan de school te overleggen.

Artikel 71 Regeling extra vak(-ken)

Wanneer een leerling één of meer extra vakken wil volgen, dan kan dat, op voorwaarde dat de laatste rapportvergadering van het derde leerjaar toestemming geeft én de roostermaker het vak kan inpassen in de reeds geformeerde clusters en het rooster. In voorkomende gevallen wordt gezocht naar maatwerk in het rooster, ter beoordeling van de teamleider.

Daarbij mag een keuze voor een extra vak nooit leiden tot een extra lesgroep voor het betreffende vak. Dit is ook van toepassing op de volgende leerjaren.

Een keuze voor een extra vak geschiedt tegelijk met de definitieve vakkenkeuze in het derde leerjaar. Het kunnen volgen van een extra vak wordt ieder schooljaar opnieuw bekeken.

Een leerling volgt een extra vak in principe voor de rest van zijn schoolcarrière, met een minimum van één schooljaar. Een leerling geeft in het laatste geval na de laatste toetsweek, maar vóór de rapportvergadering van de betreffende jaarlaag bij de decan aan waarom hij wil stoppen met het betreffende vak.

Wanneer er bijzondere redenen zijn voor een leerling om het door hem gekozen extra vak in de loop van het schooljaar niet meer te willen volgen, bijvoorbeeld bij gebleken tijdgebrek voor andere vakken, dan zijn er twee **strikte** momenten waarop een leerling bij de decan kan aangeven dat hij het vak niet meer wenst te volgen: direct ná de eerste toetsweek, voor de rapportvergadering van de betreffende jaarlaag en direct ná de tweede toetsweek, voor de rapportvergadering van de betreffende jaarlaag. Alleen wanneer de rapportvergadering positief stemt over het stoppen met het extra vak, wordt dit de leerling toegestaan. In alle andere gevallen houdt de leerling het vak.

Een extra vak staat dus **altijd** op het rapport van de betreffende periode en wordt derhalve meegenomen in de besluitvorming van de rapportvergadering, ook daar waar het de bevordering naar een volgend leerjaar betreft.

Artikel 72 Regeling vrijstelling Frans/Duits/Spaans vwo-atheneum

Op basis van artikel 2.9 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 kan de schoolleiding besluiten leerlingen van het vwo-atheneum die voldoen aan de eisen van lid 1a (de leerling heeft een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal) of lid 1b (de leerling heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse taal) vrijstelling te verlenen voor het verplicht volgen van Frans, Duits of Spaans in het gemeenschappelijk deel, en toestaan deze taal te vervangen door een ander vak van minimaal 440 studielasturen.

De schoolleiding beschouwt leerlingen die in het buitenland (een deel van) hun onderwijs hebben genoten en daardoor geen onderwijs in de basis van de Franse, Duitse of Spaanse taal hebben

gehad, óók als leerlingen die op basis van lid 1b een vrijstelling kunnen krijgen voor het verplicht volgen van Frans, Duits of Spaans in het gemeenschappelijk deel.

Wanneer een leerling met een natuurprofiel overduidelijke capaciteiten en prestaties op niveau voor de exacte vakken heeft en de tweede moderne vreemde taal naast Engels een onoverkomelijke belemmering vormt voor het behalen van een vwo-diploma, kan de schoolleiding overwegen een leerling vrijstelling te verlenen voor de tweede moderne vreemde taal. Dit op basis van artikel 2.9, lid 1c. Dit gebeurt op voordracht van de teamleider en na gedegen onderzoek in het derde trimester van klas 3 en advies van alle betrokken vakdocenten en het zorgteam.

Artikel 73 Regeling meerdere kunstvakken

Indien een leerling twee of meer kunstvakken in het vakkenpakket heeft opgenomen, volgt hij maar één keer het deelvak Kunst:algemeen.

Ter compensatie is de leerling verplicht extra verdiepende opdrachten te maken bij het kunstvak/de kunstvakken waar het deelvak Kunst:algemeen niet meetelt in de totstandkoming van het eindcijfer. Deze opdrachten hebben een totale studielast van 160 uur op het vwo en 120 uur op het havo. De opdrachten worden beoordeeld door de docent van dit 2^e en (indien van toepassing) 3^e kunstvak conform het geldende PTA.

Indien een leerling het vak Kunst:drama volgt, dan is dat in alle gevallen het vak waar het onderdeel Kunst:algemeen wordt meegerekend voor het eindexamen.

Artikel 74 Regeling vakken volgen op hoger niveau of hoger leerjaar

Wanneer een leerling ambities heeft om een vak op een hoger onderwijsniveau te volgen of in een hoger leerjaar dan het zijne, dan geeft hij die wens aan bij de decaan. Deze onderzoekt of de wens inhoudelijk uitvoerbaar is, door overleg met vakdocent, mentor en teamleider.

Bij het samenstellen van het rooster wordt GEEN rekening gehouden met deze wens. Het kunnen volgen van een vak op een hoger niveau of in een hoger leerjaar is maatwerk op basis van de bestaande roosters. Het volgt daarin dezelfde procedure als het volgen van een extra vak, zoals beschreven in artikel 10.

Een leerling die een vak op een hoger niveau mag volgen of afsluiten, gaat mee in de herkansingsregeling voor het schoolexamen van zijn eigen leerjaar, maar kan daarin de keuze maken een schoolexamentoets te herkansen van het niveau waarin hij/zij het vak eerder afsluit.

Een leerling die een vak in een hoger leerjaar mag afsluiten, gaat NIET mee in de herkansingsregeling voor het schoolexamen van de jaarlaag waarin hij/zij het vak eerder afsluit, cf. de regeling voor het CSE, zoals genoemd in de artikel 39, lid 6.

De teamleider heeft het recht in voorkomende gevallen van bovenstaande regels af te wijken.

Hoofdstuk XIV Regeling overstap tussen onderwijssoorten

Artikel 75 Overstapregeling 5 havo naar 5 vwo

Artikel 75a Overstapregeling 5 havo naar 5 vwo via het doorstroomprogramma

De leerling die na 5 havo een overstap naar 5 vwo overweegt via het doorstroomprogramma, moet zich aan het **eind van 4 havo** melden bij de doorstroom-coördinator (via het eindgesprek met de mentor), dhr. Kappen. Hieronder worden de voorwaarden beschreven:

1. Het profiel en vakkenpakket

In 5 vwo wordt hetzelfde profiel gevolgd als in 5 havo, met de volgende eis dat een leerling die in 5 havo het CM-profiel volgde, Wiskunde-A **moet** hebben gevolgd in het vrije deel.

Een leerling wordt vrijgesteld van de vakken levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, culturele en kunstzinnige vorming en maatschappijleer. Het *combinatiecijfer* bestaat dus enkel uit het PWS, dat op vwo ofwel geheel opnieuw uitgevoerd wordt, ofwel bestaat uit een uitbreiding en verdieping van het op havo uitgevoerde PWS (inclusief een nieuwe ethische paragraaf).

Daarnaast zal de leerling zijn pakket moeten aanvullen met een extra examenvak indien nodig (nog geen extra vak gevolgd op havo) of een vak moeten inhalen, indien het vakkenpakket zoals gevolgd op het havo niet mogelijk is op het vwo. Dit vak wordt in overleg met de decaan vastgesteld binnen het doorstroomprogramma, dat een leerling verplicht is volledig te volgen.

Per leerling wordt verder bekeken welke stof ingehaald moet worden per vak en hoe dit haalbaar is. Dat kan gaan om schoolexamentoetsen uit 4 vwo of om andere vakinhoud.

2. Plaatsing op 5 vwo

Voor alle leerlingen die zich hebben aangemeld voor het doorstroomtraject wordt een plaats gereserveerd op 5 vwo.

3. Monitoring in 5 vwo

In 5 vwo zullen de mentoren en teamleider de prestaties van de doorstroomleerlingen monitoren.

Leerlingen die bij het tweede rapport een bespreek- of afgewezen rapport hebben, krijgen het advies om na het 5^e schooljaar door te stromen naar het HBO.

Artikel 75b Overstapregeling 5 havo naar 5 vwo, voor leerlingen die NIET of NIET VOLLEDIG hebben deelgenomen aan het doorstroomprogramma

Aanmelding voor de overstap van 5 havo naar 5 vwo moet gedaan worden bij de decaan.

Hieronder worden de voorwaarden beschreven:

1. Het profiel en vakkenpakket

In 5 vwo wordt hetzelfde profiel gevolgd als in 5 havo, met de volgende eis dat een leerling die in 5 havo het CM-profiel volgde, Wiskunde-A **moet** hebben gevolgd in het vrije deel.

Een leerling wordt vrijgesteld van de vakken levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, culturele en kunstzinnige vorming en maatschappijleer. Het *combinatiecijfer* bestaat dus enkel uit het PWS, dat op vwo ofwel geheel opnieuw uitgevoerd wordt, ofwel bestaat uit een uitbreiding en verdieping van het op havo uitgevoerde PWS (inclusief een nieuwe ethische paragraaf).

Indien de leerling geen extra vak heeft gevolgd op 5 havo, of een extra vak dat niet het benodigde 8e examenvak kan vormen binnen het vakkenpakket op vwo, dient hij in de periode tussen het CSE en de zomervakantie één examenvak in te halen, dan wel bij te werken. Dat vak wordt in overleg met de decaan bepaald, conform de verplichte samenstelling van het gemeenschappelijke en profieldeel op het vwo en is afhankelijk van het vakkenaanbod en de door de school toegestane combinaties.

Per leerling wordt verder bekeken welke stof ingehaald moet worden per vak en hoe dit haalbaar is. Dat kan gaan om schoolexamentoetsen uit 4 vwo of om andere vakinhoud.

Binnen dit document zijn, omwille van de leesbaarheid, de verplichte bepalingen die geldig zijn voor vmbo/mavo als grijze tekst weergegeven.

2. Plaatsing op 5 vwo

Aangezien de leerling niet heeft deelgenomen aan het doorstroomprogramma, wordt er geen plaats voor de leerling gereserveerd in 5vwo. Na de laatste rapportvergadering van het jaar is pas duidelijk of er voor de leerling plaats is op 5 vwo binnen het gewenste profiel.

3. Monitoring in 5 vwo

In 5 vwo zullen de mentoren en teamleider de prestaties van de doorstroomleerlingen monitoren. Leerlingen die bij het tweede rapport een bespreek- of afgewezen rapport hebben, krijgen het advies om na het 5^e schooljaar door te stromen naar het HBO.

Artikel 75c Overstapregeling 5 havo naar 5 vwo, voor leerlingen die 5 havo op een andere school of andere locatie van Het Hooghuis hebben gedaan

Voor deze leerlingen geldt, afhankelijk van diens situatie, artikel 75a of 75b. Daarbij geldt ook dat deze leerlingen worden vrijgesteld van het onderdeel levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, indien dat niet is gevolgd/afgerond op de voorgaande school.

Artikel 76 Overstapregeling 4 vwo naar 4 havo

Wanneer een leerling **moet** overstappen, vanwege onvoldoende resultaten om, na een eerdere doublure op dat leerjaar, bevorderd te worden of wanneer doublure niet wordt toegestaan door de rapportvergadering, geldt onderstaande regeling.

Uitgangspunt is de cijferlijst bij de overgang van 3 vwo naar 4 vwo. Daarop worden de overgangsnormen van 3 vwo naar 4 havo toegepast, waarbij het eindcijfer met een één punt wordt verhoogd.

Wanneer een leerling **wil** overstappen, maar daartoe niet genoodzaakt wordt vanwege zijn resultaten, richt hij een verzoek tot overstap aan de schoolleiding, met de achterliggende argumenten. Een leerling kan alleen van deze regeling gebruik maken, indien op het laatste rapport van het schooljaar voor alle vakken een voldoende werkhouding is gegeven door de vakdocenten. De rapportvergadering beslist in ieder geval tot het wel of niet toestaan van de overstap.

In beide gevallen kan een leerling vrijstelling worden verleend door de teamleider voor de onderdelen culturele en kunstzinnige vorming, maatschappijleer en de in 4 vwo afgelegde schoolexamentoetsen van het onderdeel levensbeschouwelijk vormingsonderwijs indien het resultaat na herbeoordeling zodanig is dat dit een positieve bijdrage levert aan (de compensatiemogelijkheid van) het combinatiecijfer.

De rapportvergadering heeft het recht in voorkomende gevallen van bovenstaande regels af te wijken.

Artikel 77 Overstapregeling 5 vwo naar 5 havo

Wanneer een leerling **moet** overstappen, vanwege onvoldoende resultaten om, na een eerdere doublure op dat leerjaar, bevorderd te worden of wanneer doublure niet wordt toegestaan door de rapportvergadering, geldt onderstaande regeling.

Uitgangspunt is de cijferlijst van 5 vwo. Daarop worden de overgangsnormen van 4 havo naar 5 havo toegepast, waarbij het eindcijfer met een één punt wordt verhoogd.

Hieronder worden de voorwaarden beschreven:

1. Het profiel en vakkenpakket

In 5 havo wordt hetzelfde profiel gevolgd als in 5 vwo, met de volgende bijzonderheden:

- een leerling van 5 gymnasium dient het vak CKV in te halen;
- een leerling hoeft in 5 havo één vak minder te volgen (3e taal in het gemeenschappelijk deel)
 - * voor 5 atheneumleerlingen betekent het dat Frans, Duits of Spaans komt te vervallen, dan wel een ander vak uit het profieldeel (indien mogelijk) of vrije deel kan vervangen, om zo de kans op slagen zo groot mogelijk te maken;
 - * voor 5 gymnasiumleerlingen vervalt het vak Grieks of Latijn. Een 5 gymnasiumleerling met Latijn of Grieks als profielvak (CM) of als vak in het vrije deel, dient een ander vak te kiezen en voor aanvang van 5 havo te hebben ingehaald;
- een leerling kan vrijstelling worden verleend door de teamleider voor de onderdelen culturele en kunstzinnige vorming, maatschappijleer en de in 4 vwo afgelegde schoolexamentoetsen van het onderdeel levensbeschouwelijk vormingsonderwijs indien het resultaat na herbeoordeling zodanig is dat dit een positieve bijdrage levert aan (de compensatiemogelijkheid van) het combinatiecijfer.
- schoolexametoetsresultaten uit 4 en/of 5 vwo die dezelfde stof omvatten als de schoolexametoetsen uit 4 havo worden herbeoordeeld. Overige schoolexametoetsen uit 4 havo moeten geïntegreerd in één (maximaal twee) inhaaltoets(en) worden ingehaald. Per leerling wordt door de vaksectie bekeken welke verdere leerstof ingehaald moet worden per vak en hoe dit haalbaar is.

2. Plaatsing op 5 havo

Voor alle leerlingen die bij rapport 2 een afstroomadvies krijgen, wordt een plaats gereserveerd op 5 havo.

Wanneer een leerling **wil** overstappen, maar daartoe niet genoodzaakt wordt vanwege zijn resultaten, richt hij een verzoek tot overstap aan de schoolleiding, met de achterliggende argumenten. Een leerling kan alleen van deze regeling gebruik maken, indien op het laatste rapport van het schooljaar voor alle vakken een voldoende werkhouding is gegeven door de vakdocenten. Verder gelden dezelfde voorwaarden als hierboven die een leerling die moet overstappen.

De rapportvergadering heeft het recht in voorkomende gevallen van bovenstaande regels af te wijken.

Artikel 78 Vrijstelling vakken bij afgewezen examen 5 havo of 6 vwo

Indien een kandidaat na een afgewezen examen in 5 havo of 6 vwo besluit terug te keren op het TBL in het volgende schooljaar, dan kunnen de volgende onderdelen/vakken uit het examenjaar worden overgenomen van de cijferlijst waarmee de kandidaat is afgewezen: profielwerkstuk, BSM, wiskunde D, Spaans-elementair, maatschappijleer (alleen 5 havo).

Deze onderdelen/vakken hoeven dus niet opnieuw te worden afgelegd, indien het resultaat naar oordeel van de teamleider zódanig is dat dit een positieve bijdrage levert aan de slaagkans in het volgende schooljaar.